П’ЯТЕРО ОДНОГО НЕ ЖДУТЬ: ЯК «СЛІДИ» СТАЛИ УКРАЇНСЬКИМ ПРЕТЕНДЕНТОМ НА «ОСКАР» І ЧОМУ ВИБІР СПРИЧИНИВ СУПЕРЕЧКУ

ZN,UA Фото Опитування читачів

25 вересня, 2026, 17:00 Поділитися Додати ZN.UA як бажане джерело в Google

© Getty Images

Автор
Петро Катеринич
Доктор філософії з журналістики та ECREA. Викладач навчально-наукового інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка.

Автор
Іван Нерсесов
PR-менеджер телеканалу ICTV2

Україна висунула документальну стрічку **«Сліди» Аліси Коваленко** та **Марисі Нікітюк** на 99-ту премію «Оскар» у категорії «Найкращий міжнародний повнометражний фільм».

Фільм має нагороди Берлінале та Movies That Matter, право податися на розгляд у документальній категорії, семиденний кінопрокат, що вкладається у вимоги міжнародної категорії, а тепер — і 200 тис. дол. на міжнародну оскарівську кампанію. **Проте майже одразу після оголошення результату дискусія змістилася від самого фільму до процедури його обрання.**

Спочатку комітет назвав п’ять заявок, після чого продовжив дедлайн — і кандидатів стало вісім. Ми розібралися, що в цій історії підтверджують документи, які питання залишаються без відповіді та як національних кандидатів обирають в інших країнах.

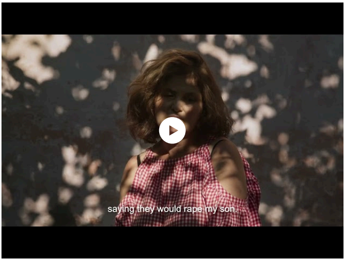
saying they would rape my son

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Сльози та овації: як Берлінале зустрів фільм “Сліди” про злочини російських військових

Як змінювалися правила гри

Офіційне приймання заявок на цьогорічний український відбір стартувало 30 липня. Комітет формував пул претендентів у категорії «**Міжнародний повнометражний фільм».** Початковим дедлайном визначили 19 серпня, проте згодом його продовжили до 2 вересня.

Ключовий момент стався 24 серпня: Український оскарівський комітет публічно відзвітував про отримання п’яти заявок. До списку ввійшли: **«Вічник»** Івана Ніколайчука, **«Кіллхаус»** Любомира Левицького, **«Останній Прометей Донбасу»** Антона Штуки, **«Простий солдат»** Артема Рижикова й Хуана Каміло Круса, а також **The Last Message** («Останнє повідомлення») Андрія Волошина й Олексія Лебедєва.

ПІДТРИМАТИ ZN.UA
Підтримати незалежну журналістику!

ЧИТАЙТЕ НАС У СОЦМЕРЕЖАХ

Facebook
110K+ читачів

Instagram
15K+ читачів

X
100K+ читачів

Telegram
60K+ читачів

ДИВІТЬСЯ НАС НА YOUTUBE

ZN.UA - Дзеркало тижня
5820 підписалось

ЧИТАЙТЕ НАСТУПНЕ

Померла французька акторка Марина Владі

Дві художні мови в одному просторі: у Києві відкрили виставку «Форму присутності» Murt Burner та Novan

У Києві стартував «БойчукFest»: що підготували для відвідувачів

У «Хлібні» Софії Київської відкрили виставку «Дерево Буття»

Стипендіальна програма для військових, які документують досвід війни: INDEX відкрив набір

Кінець домінування All I Want for Christmas Is You: в рейтингу Billboard з’явився новий рекордсмен

А вже 26 серпня — через два дні після того, як імена перших учасників стали публічними — комітет оголосив про продовження приймання заявок ще на тиждень, до 2 вересня. Офіційна аргументація звучала як прагнення надати **«додаткову можливість українським фільмам, які відповідають вимогам»**.

Після цього рішення кількість претендентів зросла до восьми. До першої п'ятірки приєдналися кіноальманах семи українських режисерів **«Війна очима тварин»**, **«Тиха повінь»** Дмитра Сухолиткого-Собчука та безпосередньо майбутній переможець — стрічка **«Сліди»**. Саме її комітет обрав 16 вересня як офіційного представника України.

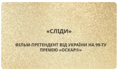
«СЛІДИ»
ФІЛЬМ-ПРЕТЕНДЕНТ ВІД УКРАЇНИ НА 99-ТУ ПРЕМІЮ «ОСКАР®»

Режисерка Аліса Коваленко отримає від Ріната Ахметова стипендію $200 тисяч на оскарівську кампанію фільму "Сліди"

Проблема довіри та звинувачення у кумівстві

Кадр із документального фільму «Сліди» Аліси Коваленко та Марисі Нікітюк

Найгостріше на продовження дедлайну відреагував режисер «Останнього Прометея Донбасу» **Антон Штука**. Він публічно назвав ситуацію **«кумівством»** («члени нашого Оскарівського Комітету спрацювали в найкращих традиціях часів кумівства віктора федоровича»).

На думку Штуки, **продовження дедлайну після оприлюднення першого списку поставило п'ять початкових команд у нерівні умови**: вони подавалися, не знаючи конкурентів, тоді як три наступні команди вже бачили склад першої п'ятірки. За словами режисера, представники кількох фільмів навіть обговорювали можливість спільного виходу з конкурсу, однак до такого рішення не дійшли.

У цій ситуації варто чітко розмежовувати претензії до етичності внутрішніх процедур та правила самої Американської кіноакадемії. AMPAS встановлює жорсткі вимоги до самого фільму та структури національного комітету (щонайменше половину складу мають становити митці та/або фахівці кіногалузі), але **не диктує країнам єдиної дати внутрішнього дедлайну**. Головна вимога — остаточний термін подання переможця до Академії спливає 30 вересня.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Український голос на "Оскарі": п'ятьох продюсерів запросили до Американської кіноакадемії

Окреме питання виникає і щодо **складу самого Українського оскарівського комітету**. У регламенті його роботи, затвердженому 17 липня 2026 року, зазначено, що комітет формується **у складі 14 людей**. Того ж дня Держкіно повідомляло, що після голосування членів Української кіноакадемії та затвердження Американською кіноакадемією саме 14 членів мають здійснювати відбір українського кандидата.

Водночас після оголошення «Слідів» переможцем Держкіно назвало уже **12 членів комітету**. Чому ж затверджений склад у підсумку скоротився з 14 до 12 людей, у публічних повідомленнях не пояснено.

Документувати злочини чи створювати героїв: про що сперечаються режисери

Двоє колишніх переможців у фіналі: Букерівська премія оголосила шортліст 2026 року

ПОПУЛЯРНЕ

Ексгенпрокурор Кравченко отримав прописку в центрі Відня 1

Скандал вичерпано: Орбан розповіла, чи долучиться Угорщина до С8 й чи погодиться на спільні нафтосховища 2

Україна не готова до нової кризи, а вона вже тут 3

«Іржавий скарб» з Австрії виявився найбільшою колекцією доісторичних залізних брусків 4

Просіть у Канади, Норвегії та Японії: Bloomberg пише, що між Зеленським та фон дер Ляєн відбулася напружена розмова 5

ІНШІ СТАТТІ АВТОРА

«Радянський Оппенгеймер»: як харківський експеримент «ДАУ», що фінансував російський олігарх, отримав «Срібного лева» у Венеції попри протести України

Операція «Матрьошка»: як Росія задешево купує параліч Європи

Кадр із фільму «Кіллхаус» Любомира Левицького — одного з восьми учасників українського відбору на 99-ту премію «Оскар»

Паралельно з процедурним скандалом розгорнулася дискусія про те, який саме образ України варто транслювати на міжнародну аудиторію. Її ініціював режисер стрічки «Кіллхаус» **Любомир Левицький**.

Не ставлячи під сумнів перемогу «Слідів», Левицький порушив питання глобальної культурної дипломатії. На його переконання, український кінематограф занадто часто фокусується виключно на мові травми, втрат і страждань. Водночас світу варто показувати інший бік — героїчний, технологічний і жанровий. Спираючись на досвід показів у США, він робить висновок: **«із Заходом треба говорити мовою, яку він розуміє».**

Левицький впевнений, що широкому глядачеві потрібен якісний екшен про українську військову майстерність і здатність діяти, а не лише фестивальне кіно, яке документує біль. «**Не можна будувати стратегію виключно на стражданнях»,** — резюмує режисер.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Український фільм про насильство під час війни отримав головну нагороду фестивалю в Польщі

Своєю чергою співрежисерка «Слідів» Аліса Коваленко наголосила, що для їхньої команди кампанія «Оскара» — це передусім **унікальний майданчик для привернення міжнародної уваги до воєнних злочинів**, зокрема сексуального насильства та катувань, скоєних російськими окупантами.

Тож вибір фільму неминуче отримує й комунікаційний вимір: разом зі стрічкою Україна обирає історію, яка представлятиме її в міжнародному нагородному сезоні.

Чи справді «Сліди» порушили кваліфікаційні вимоги?

Одна з найсерйозніших претензій стосується прокату «Слідів». **Антон Штука припускає, що продовження дедлайну могло бути пов'язане з необхідністю дати фільму виконати прокатну вимогу**: «Сліди» подалися вже в додатковий період, а їхній семиденний показ у львівській «Планеті Кіно» відбувся 10–16 вересня.

Комітет пояснював продовження строку бажанням дати додаткову можливість українським фільмам, що відповідають вимогам Академії. Правило 16 Американської кіноакадемії вимагає щонайменше семи послідовних днів показу в одному комерційному кінотеатрі з платним входом; кваліфікаційний прокат має розпочатися не пізніше 30 вересня 2026 року.

Покази «Слідів» 10–16 вересня формально вкладаються в цей часовий проміжок, а остаточний дедлайн подання міжнародних фільмів до AMPAS — також 30 вересня. Відповідність усім вимогам визначає вже Американська кіноакадемія після перевірки документів: сам вибір національного комітету ще не означає автоматичної кваліфікації.

Кадр із документального фільму «Сліди» Аліси Коваленко та Марисі Нікітюк

Окремо варто уточнити ще одну тезу критиків. Grand Jury Documentary Award фестивалю Movies That Matter, яку отримали «Сліди», є кваліфікаційною нагородою для категорії «Найкращий документальний повнометражний фільм». **Тобто вона дає команді право подати стрічку на розгляд Американської кіноакадемії в документальній категорії без окремого кваліфікаційного кінопрокату**. Це не означає, що

Біженець із Галичини, який зняв «У джазі тільки дівчата»: справжня історія лауреата шести «Оскарів» Біллі Вайлдера

ДИВИСЬ

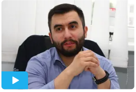

НАБУ спростувало вкид про обшуки у Жумаділова

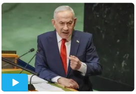

Нетаньягу освистали в ООН, десятки делегацій залишили залу: як відреагував прем'єр

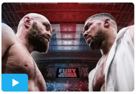

На кону буде титул Усика: бій Ф'юрі проти Джошуа оголошено офіційно

«Сліди» вже автоматично «йдуть на «Оскар»»: команда все одно має подати фільм, а Академія — перевірити його відповідність правилам і допустити до подальшого відбору.

Показовий приклад дала 97-ма церемонія (2025). Офіційна кандидатура України — «Ля Палісіада» Філіпа Сотниченка — не потрапила до шорт-листа міжнародної категорії. Водночас документальна «**Порцелянова війна**», спільна продукція США, України та Австралії, яка виграла Гран-прі Sundance у документальній секції, потрапила до шорт-листа й отримала номінацію в документальній категорії.

А загалом кваліфікуватися на «Оскар» можна кількома шляхами:

1. **Офіційне висування від країни** в категорію «Міжнародний повнометражний фільм». Його обирає схвалений Академією комітет.
2. **Документальна категорія**. Тут потрібна або перемога на фестивалі зі списку Академії (наприклад, Berlinale Best Documentary Award чи Grand Jury Documentary на Movies That Matter), або тижневий прокат в одному із шести американських регіонів. Саме перемога на Movies That Matter дає право «Слідам» податися в цю категорію.
3. **Нововведення 99-ї церемонії**. Неангломовний фільм може податися в міжнародну категорію напряму, якщо виграв головний приз одного з шести фестивалів: «Золотий ведмідь» (Берлінале), Busan Award (Пусан), «Золота пальмова гілка» (Канни), World Cinema Grand Jury Prize (Sundance), Platform Award (Торонто) або «Золотий лев» (Венеція). Номінантом у такому разі вважатимуть фільм, а не країну.

Закордонний досвід

Показово, як працюють із цим процесом інші країни. Унікальної моделі не існує, але є механізми, які роблять відбір прозорим.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

“Ти — Космос” лідирує: оголосили номінантів премії “Золота Дзиґа”

У Франції до художньої оцінки додають і **практичний вимір майбутньої кампанії**: перед остаточним голосуванням комісія заслуховує продюсерів, міжнародних сейлз-агентів і, за наявності, американських дистриб'юторів. Таким чином члени комісії отримують інформацію не лише про сам фільм, а й про можливості його подальшого просування в американському нагородному сезоні.

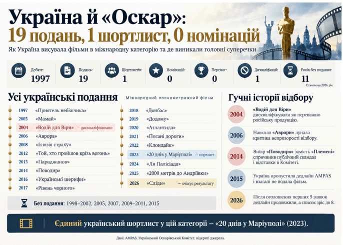

Україна й «Оскар»:
19 подань, 1 шортлист, 0 номінацій
Як Україна висувала фільми в міжнародну категорію та де виникали головні суперечки

Дебют: 1997
Подань: 19
Шортлистів: 1
Номінацій: 0
Перемог: 0
Дискваліфікацій: 1
Років без подання: 11
Станом на 2026 рік

Усі українські подання
Міжнародний повнометражний фільм

1997 «Приятель небіжчика»
2003 «Мамай»
2004 «Водій для Віри» – дискваліфіковано
2006 «Аврора»
2008 «Ілюзія страху»
2012 «Той, хто пройшов крізь вогонь»
2013 «Параджанов»
2014 «Поводир»
2016 «Українські шерифи»
2017 «Рівень чорного»
2018 «Донбас»
2019 «Додому»
2020 «Атлантида»
2021 «Погані дороги»
2022 «Клондайк»
2023 «20 днів у Маріуполі» – шортлист
2024 «Ля Палісіада»
2025 «2000 метрів до Андріївки»
2026 «Сліди» – очікує результату

Без подання: 1998–2002, 2005, 2007, 2009–2011, 2015

Гучні історії відбору

2004 **«Водій для Віри»** дискваліфікували як переважно російську продукцію.
2006 Навколо **«Аврори»** лунала критика непрозорості відбору.
2014 Вибір **«Поводиря»** замість **«Племені»** спричинив публічний скандал і відставки в Комітеті.
2015 Україна пропустила дедлайн AMPAS і взагалі не подала фільм.
2026 Після оголошення перших 5 заявок дедлайн продовжили, а список зріс до 8.

Єдиний український шортлист у цій категорії – «20 днів у Маріуполі» (2023).

Дані: AMPAS, Український Оскарівський Комітет, відкриті джерела.

Україна висуває фільми в міжнародну категорію «Оскара» з 1997 року. За цей час було 19 подань, один вихід до короткого списку й жодної номінації

Петро Катеринич для ZN.UA / з використанням ШІ

У Німеччині правила ще суворіші: усі 11 допущених стрічок оголошують заздалегідь. Незалежне журі зобов'язане повністю переглянути всі фільми, рішення ухвалюють більшістю голосів без права утриматися, а найголовніше — **публікують детальне письмове пояснення зробленого вибору**.

У Польщі склад комісії стає відомим ще до початку фінального голосування, а всі етапи проходять за чітко регламентованим графіком.

Для України питання прозорості оскарівського відбору не нове. Один із найгучніших конфліктів стався 2014 року, коли замість фестивального фаворита «**Плем'я» Мирослава Слабошпицького** комітет висунув **«Поводиря» Олеся Саніна**. Тоді творці «Племені» та частина кіноспільноти поставили під сумнів прозорість процедури й заговорили про можливі конфлікти інтересів серед членів комітету.

Скандал довкола «Поводиря» став важливим прецедентом для української системи відбору. Надалі правила та підходи до формування комітету переглядали, а в окремі роки процедура була значно відкритішою — зокрема у 2021-му під час висунення **«Поганих доріг»** публікували кількість голосів і повідомляли про конфлікти інтересів. Саме тому нинішня історія зі «Слідами» знову повернула питання не лише про переможця, а й про довіру до самого механізму відбору.

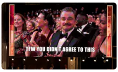
TFW YOU DIDN'T AGREE TO THIS

«Оскар-2026» в полоні мемів та мовчання: як українці реагують на результати церемонії

Водночас сьогодні комітет має у своєму положенні правило, яке **забороняє «публічно розкривати інформацію про персональне голосування членів»**.

Фінансове питання

Після перемоги «Слідів» Фонд Ріната Ахметова виділив команді **200 тис. дол. (близько 9 млн грн) на оскарівську промокампанію**. Ці кошти дають змогу фінансувати роботу PR-фахівців, організацію показів, рекламу та присутність у профільній пресі.

Цікаво, що картина **«Останній Прометей Донбасу»** також мала б отримати підтримку на промокампанію. За словами режисера Антона Штуки, відповідного листа команда проєкту надіслала ще до голосування.

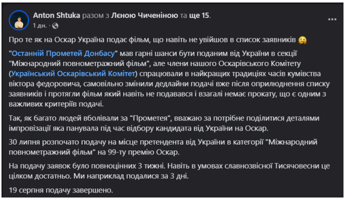

Anton Shtuka разом з **Лєною Чиченіною** та **ще 15**.
1 дн.

Про те як на Оскар Україна подає фільм, що навіть не увійшов в список заявників 🤗

"Останній Прометей Донбасу" мав гарні шанси бути поданим від України в секції "Міжнародний повнометражний фільм", але члени нашого Оскарівського Комітету (Український Оскарівський Комітет) спрацювали в найкращих традиціях часів кумівства віктора федоровича, самовільно змінили дедлайни подачі вже після оприлюднення списку заявників і протягли фільм який навіть не подавався і взагалі немає прокату, що є одним з важливих критеріїв подачі.

Так, як багато людей вболівали за "Прометея", вважаю за потрібне поділитися деталями імпровізації яка панувала під час відбору кандидата від України на Оскар.

30 липня розпочато подачу на місце претендента від України в категорії "Міжнародний повнометражний фільм" на 99-ту премію Оскар.

На подачу заявок було повноцінних 3 тижні. Навіть в умовах славнозвісної Тисячовесни це цілком достатньо. Ми наприклад подалися за 3 дні.

19 серпня подачу завершено.

Режисер «Останнього Прометея Донбасу» Антон Штука публічно розкритикував продовження терміну подання заявок після оприлюднення першого списку претендентів.

скриншот

«Ми заручилися підтримкою ДТЕК і додали лист від них про те, що вони готові підтримати фінансово промокампанію фільму в США і Європі в межах оскарівського промотуру», — йдеться у повідомленні.

І хоч бачити підтримку приватним сектором українського кіно неабияк приємно, цей жест знову підсвітив системну проблему: в Україні досі немає сталої державної моделі підтримки оскарівських кампаній. Ще до визначення переможця комітет публічно звернувся до бізнесу, фондів і меценатів із закликом підтримати майбутнього кандидата.

15 грудня стане відомо, чи увійдуть українські «Сліди» до 15 фільмів короткого списку. Офіційну п'ятірку номінантів Американська кіноакадемія оголосить 21 січня, а розв'язка інтриги відбудеться на 99-й церемонії «Оскар» 14 березня 2027 року.

RELATED VIDEO

Поділитися

Додати ZN.UA як бажане джерело в Google

Всі статті Петра Катеринича →
Всі статті Івана Нерсесова →

Помітили помилку?
Будь ласка, виділіть її мишкою та натисніть Ctrl+Enter або Надіслати помилку

Додати коментар Всього коментарів: 2

Напишіть коментар

Залишилось символів: 2000

Авторизуйтесь, щоб мати можливість коментувати матеріали

ВІДПРАВИТИ

Міша Білий 25 Вересня, 17:33

Цікаво, що сама дискусія навколо «Слідів» показала одну стару проблему нашого кіносередовища: ми щоразу починаємо говорити про правила вже після того, як вони когось не влаштували. Можливо, головний висновок тут не в тому, хто мав їхати на «Оскар», а в тому, що правила повинні бути такими, щоб після вибору їх не доводилося пояснювати заднім числом.

0 0 Відповісти Цитувати Поскаржитись

УСІ КОМЕНТАРІ

Залишайтесь в курсі останніх подій!

Підписуйтесь на наш канал у Telegram

Стежити у Телеграмі

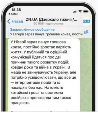
18:38
◂ Safari
‹ Назад
ZN.UA (Дзеркало тижня /...
60 906 подписчиков
Закреплённое сообщение
У Нігерії зараз панує грошова криза, постій...

У Нігерії зараз панує грошова криза, постійно зростає вартість життя. У публічній та офіційній комунікації йдеться про дві причини такого розвитку подій: ковідні роки та війна в Україні. В медіа не звинувачують Україну, але потрібно усвідомлювати, що все це — інтерпретація подій та їх наслідків без нас. Натомість китайські гроші та системна російська пропаганда там також працюють.

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Росіяни можуть зайти до великого міста вже взимку

У кого переховується ексгенпрокурор Кравченко у Відні

Чоловік Лорак за 2 хвилини "пояснив", чому РФ напала на Україну

Пам'ятаєте Литвина? Здивуєтесь, куди він зник

Фронт налякав депутатів РФ: у Москві заговорили про відступ

Куди зник Литвин? Здивуєтесь, дізнавшись правду

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Померла французька акторка Марина Владі

Дві художні мови в одному просторі: у Києві відкрили виставку «Форму присутності» Murt Burner та Novan

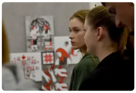

У Києві стартував «БойчукFest»: що підготували для відвідувачів

У «Хлібні» Софії Київської відкрили виставку «Дерево Буття»

ZN,UA ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ
не підводимо з 1994 року

ВИДАННЯ

- Архіви
- Редакція
- Реклама
- Редакційна політика
- Карта

КОНТАКТИ

01010 Київ, вул. Князів Острозьких, 19/1

Телефон рекламного відділу:
+380 44 280-09-83

Електронна пошта редакції:
zn94@ukr.net

Електронна пошта служби новин:
editor@zn.ua

СОЦ МЕРЕЖІ

ПІДТРИМАТИ ZN.UA

Підтримати незалежну журналістику!

АРХІВ

- Внутрішня політика
- Міжнародна політика
- Макрорівень
- Енергоринок
- Приватизація
- Економіка регіонів
- Соціальний захист
- Зарубіжна економіка
- Конфлікт інтересів
- Економічна безпека
- Персоналії
- Наука
- Технології
- Довкілля
- Церква
- Культура
- Соціум
- Історія
- Сімейне коло
- Туризм
- Власність

Використання матеріалів «ZN.UA» дозволяється за умови посилання на «ZN.UA».

Для інтернет-видань обов'язкове пряме, відкрите для пошукових систем гіперпосилання в першому абзаці на конкретний матеріал.

Будь-яке копіювання, передрук або відтворення фотографічних та відео матеріалів, які містять посилання на Getty Images, суворо забороняється.

Матеріали у блоці "Новини компаній" публікуються на правах реклами.

© 1994–2026 «ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. УКРАЇНА».УСІ ПРАВА ЗАХИЩЕНІ.

ПОЛІТИКА КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ВЕБ-САЙТУ ZN.UA